

Københavns smukkeste nye facade

I Toldbodgade i København har smykkefirmaet Trollbeads fået et diskret og topsikret domicil med en usædvanlig elegant facade, som er tegnet af BBP Arkitekter og tekstildesigneren Lene Toni Kjeld.

ARKITEKTUR

Transformation af byhus. Trollbeads domicil, Toldbodgade 13. Bygherre: Lise Aagaard Copenhagen. Arkitekt: BBP Arkitekter. Ingeniør: Orbicon. Facademønstre: Lene Toni Kjeld. Facadeskulptur: Faber, Art Andersen. Entreprenører: CC Brun, Kai Andersen.

Lige rundt om hjørnet fra Nyhavn er kommet et helt særegent smukt byhus. Og tænk, det har jeg kørt lige forbi uden at lægge mærke til! Dets undersøgelige karakter skyldes, at dets linjer lægger sig så fint i forlængelse af naboernes, og at det ikke henvender sig til gaden med uadvendte funktioner.

KARSTEN R.S. IVERSEN, ARKITEKTUR-REDAKTØR

I dagtimerne og set på afstand fremstår det solidt som et muret der eler pudset hus med rytmisk opdeltede høje vinduesbænker. Men efter arbejdstid klapper huset helt i, og når lys så tændes in-

denfor, viser dets solide messingfacade sig i virkeligheden blot at være en tynd og transparent skærm uden på et glas. Det er noget af en forvandling. Løfter man blikket, kan man se, at skærmen løber hele vejen over taget og ned i gården bagved. Messingskærmen ligner ikke blot et tæppe, der er rullet hen over huset, dets finurlige filigranmønstre er ligefrem tegnet af en tekstildesigner, Lene Toni Kjeld. Mønstret minder om regndråber på en rude eller en tæt beplantning, og angiveligt skulle man kunne finde firben i det. Den form for kunsthåndværk, ornamentalt detaljering og interesse for den helt nære oplevelsesskala er en sjældenhed og virkelig værdt at fejre i vor tid, hvor de store markante greb ofte dominerer byggeriet på bekostning af interessen for dets nære detaljer. Her er det altså lige omvendt. Først gennem den nære detalje opdager man, hvor usædvanligt et hus, der er tale om, også i de store linjer.

PROJEKTET handler om transformation af et 50 år gammelt betonhus med glasefacade, der lå godt tilbage trukket fra husrækken. Her havde tekstilfirmaet Brandtex tidligere deres domicil, men nu er det

SIKRING OG SKØNHED. De bevægelige persienner kan kun skelnes fra de ubevægelige dele på hængselene. Den solide bryns fine perforeringsmønstre ligner dråber på en rude og er tegnet af tekstildesigner Lene Toni Kjeld. Foto: Jens Lindhe

overtaget af smykkefirmaet Trollbeads. BBP Arkitekter har løst opgaven for dem og har udvidet etagerne ved at trække facaden frem i gaden, men de har fornuftigvis beholdt en lille forskydning i husrækken; relieffer i gaden er lige så vigtige som relieffer i facaden, de er med til at skabe skygger og kontraster, der accentuerer en mindre skala og skaber oplevelsesrige miljøer – modsat for eksempel Dansk Industri glatte væg mod Rådhuspladsen.

Der er kommet et pragtfuldt smykkeskrin ud af projektet. Med diskret elegance fortæller huset om det kvalitets håndværk, som smykkefirmaet gerne vil kendes på. Og på begge sider er de tykke brandgavle blevet beklædt med keramiske mosaikstifter, og den fritstående gavl er udstyret med runde vinduer. Vældigt sprældene, men også lige ved at tippe balancen væk fra den under spillede finesse i facaden.

Messingskærmen har nemlig ikke blot en solafskærmende og æstetisk virkning, den er også en sikringskalk omkring det bagved liggende glas. Firmaet håndterer store værdier i ædelmetaller, og derfor har sikring mod indbrud været et væsent-

ÅBEN, LUKKET, GENNEMSIGTIG.

Trollbeads facade kan i dagtimerne ligne et almindeligt solidt byhus med en fast vinduesrytme. Efter kontortid lukker persiennerne for vinduerne, og det fremstår som en lukket messingboks. Men når lyset tændes indenfor ser man, at facaden i virkeligheden er transparent.

Foto: Jens Lindhe

ligt designparameter. Huset er udformet som en veritabel bankboks, men hvor det er elegant gjort. For den originale facade blev huset fortjent præmieret med Tynd-pladsprisen torsdag foran blandt andre Den Blå Platan og Biblioteket i Nordvest.

MEN DET her med ikke at åbne sig i gadeniveau, når man ligger i byen, er en uting. På den måde er det desværre et lidt for privat hus i kvarterets række af københavnerhuse, der ellers plejer at byde sig til med varer og skille i de traditionelt høje kælder. Kommunen har krævet, at de to vinduer i stuen i det mindste skal fungere som udstillingsmontrer, men indtil videre er de de næreste messinggardiner altid nedrullede.

Qua den fornemme detaljering byder huset dog på en anden generøs kvalitet, den henvender sig med en æstetisk gavmildhed, som beriger bryner og oplevelser for en bygger, der er mere opmærksom, end jeg først var. Nu er det et hus, jeg er nødt til visse frem for andre! karsten.iversen@p02.dk

Så er der velfærdslektier til arkitekterne

Kernelæserne her er arkitekter, men Twentyfirst ligner og fungerer som et sociologisk tidsskrift. Gad vide, om det når målet?

TIDSSKRIFT

Sanne Wall-Gremstrup m.fl. (red.): Twentyfirst 01. Arkitektens Forlag, 100 sider, abonnement 1.345 kroner.

Arkitektens Forlag har fået et lille nyt tidsskrift, Twentyfirst, der noget overraskende ikke handler om arkitektur. Det er i stedet et sociologisk tidsskrift med fokus på de forhold, pro-

blemer og samfundsopgaver, som arkitekturen enten er løsninger på eller skaber af. Det er noget af et gearskifte i forhold til det tidsskrift, som det erstatter, Arkitektur DK, som primært viste nye projekter fra Danmark og Skandinavien, dvs. en række billedbårne arkitekturløsninger frem for større problematiseringer. Første nummer tager udgangspunkt i velfærdsamfundet og diskuterer, hvordan man fastholder og udbreder det. Redaktionen tvivler ikke på, at den danske model er den bedste, og at guldalderen fra tiden efter Anden Verdenskrig trænger til en genoplivning; et synspunkt, som deles med RealDanias nye direktør Jesper Nygaard i det afsluttende interview.

Det er altså en meget ideologisk størrelse, der ellers kommer vidt omkring geografisk og emnemæssigt, men hovedsagelig inden for kategorierne infrastruktur og byplanlægning.

Det starter med et tumularisk fragmenteret interview med det intellektuelle ægtepar, sociologerne Richard Sennett og Saskia Sassen, hvor sidstnævnte gør sig til antidemokratiske talsvindere for økofascisme – hun foreslår bogstaveligt at udskifte alle politikere med biologer.

Richard Sennett har dog én god pointe i interviewet: Ijg synes, en af de mest nedladende antagelser om verdens fattigste samfund (...) er, at æstetikken blot er overflødig pynt. (...) Det er sådan, Verdensbanken ser det: Skidt med, hvordan det ser ud, bare det fungerer. Efter min mening er løsningen på nogle æstetiske problemer i virkeligheden også nøglen til at forstå det sociale.

Det er ikke en pointe, der kunne vendes som en kritik mod tidsskriftets nye markant ensidige fokus på abstrakte diskussioner frem for analyser af konkrete arkitekturværker? Det er i løsningen, vi skal forstå det sociale.

TÆNKSOMT. Det nye tidsskrift har fået gode illustrationer som denne af Richard Sennett. Tegning: Ib Kjeldsmark

Under genopdagelsen af de gamle velfærds-kvaliteter ligger også en tilidsættelse af de seneste årtiers privat udviklede arkitektur, som nu får skuerollen.

Spekulationskræmperne har uden tvivl kastet skidt af sig, men der er også kommet en række fremragende værker, som man så kan genopdagelse og have ud af skammekrogen igen om tve år.

DET MEST IJØNFALDENDE ved tidsskriftet er dets spiralryg. Det er en gimmick, der gør det unikt på markedet, nemt at genkende i reolen, men svært at gå tilbage og slå op i. Layoutet er klart og læsevenligt, og pettistoffet fungerer som visuelle afbræk ved, at deres sider er vendt på den lange led.

Der er fremragende tegninger af Ib Kjeldsmark og andre fint anvendte illustrationer, men udtrykket er ordbaseret. Dette er ikke noget billedblad.

Kun de længste artikler er oversat til

dansk, så man sætter på at nå et internationalt publikum. Det er nok klogt. For umiddelbart kan jeg have svært ved at se de trævle arkitekter omkring på de danske tegnestuer bruge så lang tid på fortybelse, som tidsskriftet kræver. Der er ikke mange arkitekter i det, det er hovedsagelig kloge hoveder fra universiteterne, og jeg er bange for, at det måske også er fi, hovedparten af målgruppen vil finde.

For at fange flere arkitekters interesse er det nødvendigt at vise mere arkitektur, flere løsninger på æstetiske problemer, som ikke kun i den tredje verden er en kilde til forståelse af det sociale. Det er det også herhjemme.

Mine indsigelser til trods skal redaktionen roses for modet til at gå nye veje i forsøget på at genoplive diskussionen af velfærdsamfundet, og hvordan vi velgenopbygger det.

KARSTEN R.S. IVERSEN karsten.iversen@p02.dk